

MULTIKULTUR

Da de nyudklækkede studenter på Frederiksberg Gymnasium i sommeren 2017 skulle ud at køre i studentervogn, opstod der et dilemma. Et dilemma, der satte de kulturelle forskelligheder på spidsen. I 2017 lå vognkørslen i ramadan, den muslimske fastemåned, og gruppen af muslimer i en af klasserne havde forsøgt at få skubbet vognturen et par dage, så de to begivenheder ikke ramte sammen, men uden held.

Resultatet blev, at de etniske danske studenter på dimissionsdagen kørte af sted med bannere som "1 dyt = pigeskål, 2 dyt = drengeskål og 3 dyt = B-skål". Og den del af klassen, som var muslimer, mødtes tre dage senere og kørte deres egen tur.

En af eleverne var Laila, der er muslim, og som oplevede, hvordan alkoholkulturen slog en kile ned igennem klassen. Ifølge hende var den en væsentlig del af årsagen til, at hun fandt sammen i en pigegruppe med hovedsageligt muslimer, og at det var svært at have et fællesskab på tværs af klassen.

"Det er jo ikke, fordi jeg tænker 'Oh my God', når jeg ser en fuld person. Jeg synes heller ikke, at den danske drukkultur er forfærdelig, det er jo bare en del af den danske kultur. Men jeg synes helt klart, det tager lidt overhånd, specielt med unge mennesker. Det var ærgerligt i vores klasse for eksempel, at der skulle være alkohol indblandet i alle arrangementer, at man

ikke kunne hygge sig på andre måder," fortæller hun.

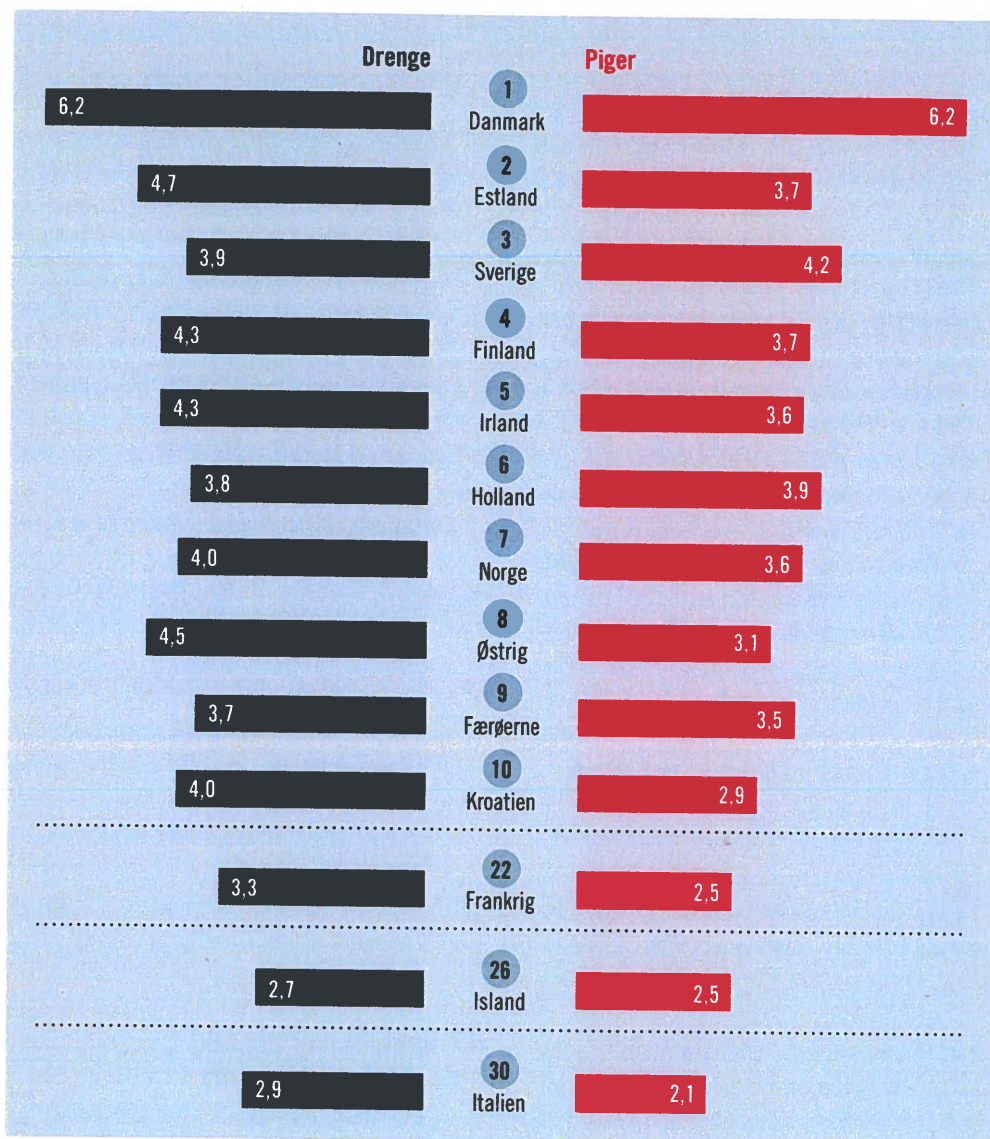
Undersøgelser viser, at Laila har ret i, at alkohol er en væsentlig komponent i ungdomskulturen. Danske unge er europamestre i druk. Det slog den store ESPAD-undersøgelse senest fast i 2016. Her kan man se, at i hvert fald danske unge på 15-16 år ligger suverænt i front, når det gælder to spørgsmål:

- Har du har rørt alkohol den seneste måned?
- Har du drukket sig fuld den seneste måned?

Til førstnævnte svarer 73 procent af de unge, at de har drukket i løbet af de sidste 30 dage (mod 48 procent i Europa), og til sidstnævnte svarer 56 procent, at de har drukket sig fulde inden for den sidste måned (mod 35 procent i Europa).

Denne drukkultur resulterer ofte i en kulturel konflikt mellem etniske danskere og indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. På mange danske ungdomsuddannelsesinstitutioner spiller alkohol ifølge flere undersøgelser en fremtrædende rolle. Dette stiller især unge med ikke-vestlig baggrund i et dilemma, da mange kommer fra et hjem og kultur, hvor alkohol er forbudt eller i det mindste anses for uønskeligt. Hvordan man i praksis

FIGUR 8.1 Danske 15-16-årige unge drikker mest i Europa



Note: Så mange genstande drak 15-16-årige, sidst de drak. KILDE ESPAD

tackler det, er forskelligt; en del afstår komplet fra at drikke med den konsekvens, at det kan være svært at indgå i arrangementer med den øvrige del af klassen, andre drikker i det skjulte, mens en tredje gruppe vælger at drikke og være åben om

det vel vidende, at det skaber problemer på hjemmefronten.

Er alkoholkulturen en uadskillelig del af dansk kultur? Skal de danskere, der drikker, komme muslimer i møde, eller er det deres egen "skyld", at de melder sig

Hvad vil det sige at være dansk?

Det er et stort spørgsmål, som der næppe findes et entydigt svar på. Men tidligere statsminister Anders Fogh Rasmussen (V) gjorde sit forsøg, da han i 2003 erklærede, at det var udfaldet af kulturkampen, der afgør Danmarks fremtid, og det fulgte hans regering op med en officiel kanonpolitik.

Anders Fogh Rasmussen ville gøre op med kulturel relativisme (at den ene kultur kan være lige så god som den anden), og det førte til et årti, hvor kanoner blev indført på stribe: Dansk litteraturs kanon i 2004, Kulturkanon i 2006, Historiekanon i 2006, Demokratikanon i 2008 og Naturkanon i 2009.

I 2015 tog daværende kulturminister Bertel Haarder initiativ til skabelsen af Danmarkskanonen. Et udvalg på seks personer nominerede 20 værdier ud af i alt 2.452 forslag fra borgerne. De 20 værdier blev sendt til offentlig afstemning, og deraf blev de ti valgt, som ifølge kanonen er de vigtigste for Danmark:

- Velfærdssamfundet (22.784 stemmer)
- Frihed (22.089 stemmer)
- Tillid (21.965 stemmer)
- Lighed for loven (19.138 stemmer)
- Kønsligestilling (18.989 stemmer)
- Det danske sprog (18.808 stemmer)
- Foreningsliv og frivillighed (18.108 stemmer)
- Frisind (17.797 stemmer)
- Hygge (17.531 stemmer)
- Den kristne kulturarv (17.113 stemmer)

Fortalere for kanonen bifalder, at det nu, ifølge dem, står klarere for nytillkommere, hvilke værdier det danske samfund er bygget på. Ifølge kritikere af kanonen er den nationalistisk og et udtryk for et ønske om assimilation (du vil læse nærmere om dette senere i temaet) og kan vise sig at blive ekskluderende.

ud af fællesskabet? Det er spørgsmål, som vækker livlig debat, da de er eksempler på større bagvedliggende spørgsmål: Hvad vil det sige at være dansk? Og i hvilken grad skal vi gå hinanden i møde? Dette kapitel kommer ikke med svar på disse politiske spørgsmål, men vi skal i stedet dykke ned i, hvilke sociologiske udfordringer der er forbundet med at være ungt individ med en anden etnisk baggrund end dansk i det danske samfund.

8.1 Hjemme versus ude – dobbeltsocialisering

Det indledende eksempel er et konkret billede på de kulturelle konflikter, der kan opstå blandt ungdommen. Unge indvandrere og efterkommere med muslimsk baggrund kan være opvokset med ét sæt regler og normer i hjemmet, og når de så går i gymnasiet, møder de en kultur, hvor sex, kærlighed og alkohol fylder en betydelig del af mainstream-ungdomskulturen. De møder også en ungdomskultur, hvor individet er i højsædet, og hvor der er

en udbredt grad af frihed for unge individ til at forfølge succes, lykke og nydelse. Det er svært at føle sig født ind i en sådan kultur, hvis man er født ind i en anden kultur end dansk, kan således også opleve, at det gælder et normsæt i hjemmet, som på gymnasiet, fodbold og i klassekammeraterne.

Dobbeltsocialisering er en proces, hvor barnet bliver udsat for to socialiseringsprocesser sideløbende: den primære socialisering i hjemmet, den sekundære socialisering uden for hjemmet og i fodbold og i klassekammeraterne. For unge indvandrere og efterkommere, som er født i Danmark, er den primære socialisering måske uproblematisk, men den sekundære socialisering mellem disse to arenaer kan være en svær udfordring. Unge indvandrere vil måske opleve, at de møder to sæt regler, de lærer i hjemmet og i skolen eller i fodbold og i klassekammeraterne. Dette kan være en svær udfordring at skulle integrere og håndtere, og det kan være mere vanskeliggjort

FIGUR 8.2 Jeg-kultur



et (22.784
stemmer)
stemmer)
(19.138 stemmer)
(8.989 stemmer)
(18.808
villighed (18.108
stemmer)
stemmer)
arv (17.113
falder, at det
ere for nytikom-
danske samfund
kere af kanonen
et udtryk for et
du vil læse nær-
temaet) og kan
rende.

ude
ing
del er et konkret bil-
onflikter, der kan
ien. Unge indvan-
med muslimsk
vokset med ét sæt
met, og når de så
de en kultur, hvor
hol fylder en betrag-
ungdomskul-
ungdomskultur,
ædet, og hvor der er

en udbredt grad af frihed for det enkelte unge individ til at forfølge sin egen succes, lykke og nydelse. Det unge individ, som er født ind i en sådan familie, der har rod i en anden kultur end den traditionelle danske, kan således ofte opleve, at der gælder *et* normsæt i hjemmet og et *andet* på gymnasiet, fodboldholdet eller blandt klassekammeraterne.

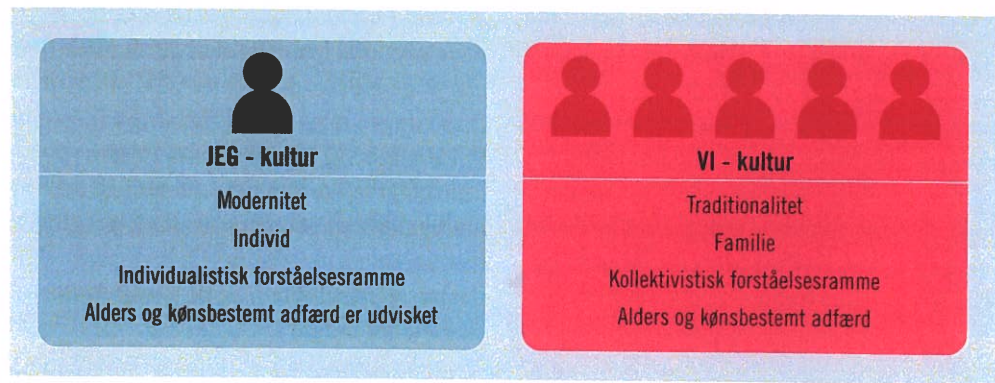
Dobbeltsocialisering er et udtryk for, at barnet bliver udsat for to socialiseringsprocesser sideløbende – både den i hjemmet, den primære socialisering, og den uden for hjemmet i skolen, på fritidshjemmet og i fodboldklubben, den sekundære socialisering. For nogle indvandrere og efterkommere, som mestrer senmodernitetens omskiftelige identitetsspil, er det måske uproblematisk at lære at bevæge sig mellem disse to arenaer, men hvis modsætningerne bliver for mærkbare, kan det være en svær udfordring. Disse børn og unge vil måske opleve, at de værdier, normer og regler, de lærer i hjemmet, er meget anderledes og modstridende med dem, de lærer i skolen eller i fodboldklubben. Det er en udfordring at skulle bevæge sig mellem to verdener, og integrationen kan blive endnu mere vanskeliggjort af, at forældrene i

nogle tilfælde ikke kan tale det danske sprog og ikke forstår sig på alle de ting, barnet lærer i skolen.

Antropolog Yvonne Mørk sonderer imellem en **"jeg-kultur"** og en **"vi-kultur"** som en afgørende forskel på kulturen i den unges hjem og i samfundet. "Jeg-kulturen" er et andet ord for det senmoderne samfund, hvor individet er kulturelt frisat og individualiseret – den kultur, hvor hvert enkelt individ er sat fri til at søge sin egen lykke og selvrealisering, hvilket i høj grad er uddannelsessystemets rolle at understøtte individet i. Omvendt lever mange unge mennesker med en ikke-vestlig baggrund i en familie, som er rundet af en "vi-kultur", dvs. en traditionel familie, hvor kollektivet vægter højest, hvor den ældstes ord vejer tungest, og hvor det er forventet, at man tager sig af sine søskende og bidrager i hjemmet – også selvom det betyder, at man går glip af sociale arrangementer i gymnasiet, fester og romancer.

Den norske antropolog Thomas Hylland Eriksen har beskæftiget sig med netop denne gruppe unge mennesker, som er karakteriseret ved at være tosprogede og ved at leve et liv med forskelligartede kulturelle påvirkninger. Dette kan på den ene

FIGUR 8.2 Jeg-kultur versus vi-kultur



side give det unge menneske et flerstrengt kulturelt repertoire, og på den anden side kan det efterlade den unge i tvivl – er jeg dansker, er jeg pakistaner eller noget helt tredje?

Ifølge Eriksen kan den unge med anden etnisk baggrund end dansk groft sagt antage en af tre identiteter:

Den rene identitet

En enkel måde at slippe fri for alle dilemmaer og kulturelle modsætninger er at vælge en klar side, så der ingen tvivl er om, hvilken kulturel platform ens identitet står på. **Den rene identitet** er kendetegnet ved at være fuldstændig i tråd med det traditionelle kulturelle udgangspunkt. Denne type identitet er med andre ord typisk den konservative, religiøse og puritanske, som definerer sig i modsætning til "de andre", det omkringliggende samfund. Denne identitetstype tilbyder individet en gennemsigtig, struktureret og ordenspræget identitet, hvorved det unge individ ikke skal forholde sig til de dilemmaer og ambivalenser, som den førnævnte dobbeltsocialisering kan medføre. Fordelen for det unge individ er de klare rammer og spilleregler, men ulempen er, at denne identitetsform kan virke som en spændetrøje i forhold til den senmoderne, frisatte kultur, som dominerer i det omkringliggende danske samfund. Samtidig er resultatet en mangelfuld integration for minoriteten, der vil definere sig i modsætning til majoriteten, som på den anden side vil diskriminere denne gruppe, og dermed er fronterne trukket op. Et eksempel på unge, der antager denne identitet, er fundamentalistiske muslimer, som selv i det danske samfund vælger at følge en bogstavelig læsning af Koranen og leve strengt efter denne.

Bindestregsidentitet

I **bindestregsidentiteten** forsøger den unge at bygge bro mellem to eller flere forskellige kulturer, men det er stadig tydeligt, at det unge menneske bevæger sig mellem to eller flere sæt forskellige normer, værdier og regler. Det unge menneske må med andre ord lære at navigere mellem to forskellige verdener: Det private – hjemmets fire vægge – hvor det unge individ indgår i et familiært fællesskab og skal indordne sig hjemmets normer og værdier, og i det offentlige rum, hvor det unge individ går i gymnasiet, er en del af en jeg-kultur og bliver inviteret med til fester på gymnasiet, hvor alkohol eksempelvis er en stor del af den kulturelle praksis.

Den kreolske identitet

Den identitetsform, som Eriksen selv peger på som den ønskelige, anerkender ikke modsætningsforholdet mellem forskellige adskilte kulturer. Hvor den rene identitet lukker om sig selv kulturelt, og bindestregsidentiteten opererer mellem to markant forskellige kulturer, er **den kreolske identitet** en sådan massiv blanding, at det ikke længere er muligt at skelne skarpt mellem to forskellige kulturer. Den kreolske identitet ses blandt andet hos unge muslimer, der også spiser svinekød og drikker øl. Som har seksuelle forhold før ægteskabet, men samtidig er indforstået med, at deres forældre også har noget at skulle have sagt om, hvem de skal giftes med. Den ene dag i moske, den næste på diskotek. Disse unge vælger en ny læsning af deres kulturelle baggrund og danner deres eget kulturelle miks, dog hele tiden med den ambivalens og det modsatte pres, der kan komme fra eksempelvis hjemmet, gymnasiet, sportsklubben og de øvrige fællesskaber, det indgår i.

Hvilken identitet er den "rigtige"?

Der vil være mange til, hvordan det unge etnisk baggrund er sig. Det er umuligt den rigtige måde at integration er, for e bliver det et politisk et spørgsmål om, h ønsker, hvordan m "dansk" kultur, og ønsker at forandre kultur, som vi kend

Grundlæggende skelne mellem tre f

Integration – når men også plads ti Integration handl "forbinde en mang

Der skal skabes respekt for mangfoldig praksis i Danmark komme skal tilsv og værdier, men på nogle af de værditegn, som de har r

Det er en vanskelig selvsagt, at vi også enige om, hvilke d vi forventer indvar i. Samtidig opstår :

Er de danske v indvandrere skal r enelige med de væ gerne vil bibehold

Et overvejende partier går ind for skellig vægt på, hv indvandrere skal t særkendetegn.

en forsøger den
m to eller flere for-
et er stadig tydeligt,
evæger sig mellem
lige normer, vær-
menneske må med
ere mellem to for-
ivate – hjemmets
ge individ indgår
og skal indordne
; værdier, og i det
unge individ går
f en jeg-kultur og
ester på gymnasiet,
ris er en stor del af

t
1 Eriksen selv peger
merkender ikke
mellem forskellige
den rene identitet
irelt, og binde-
er mellem to mar-
r, er **den kreolske**
siv blanding, at
ligt at skelne skarpt
lturer. Den kreolske
et hos unge mus-
vinekød og drikker
ørhold før ægte-
r indforstået med,
iar noget at skulle
skal giftes med. Den
æste på diskotek.
y læsning af deres
danner deres eget
le tiden med den
satrettede pres, der
velvis hjemmet, gym-
og de øvrige fælles-

Hvilken identitetsstrategi er den "rigtige"?

Der vil være mange forskellige holdninger til, hvordan det unge individ med anden etnisk baggrund end dansk bør gebærde sig. Det er umuligt at sige præcis, hvordan den rigtige måde at tilgå kulturmøder og integration er, for et sted i diskussionen bliver det et politisk spørgsmål – nemlig et spørgsmål om, hvilket Danmark man ønsker, hvordan man vælger at forstå "dansk" kultur, og i hvilken grad man ønsker at forandre eller bevare dansk kultur, som vi kender den i dag.

Grundlæggende kan man rent politisk skelne mellem tre forskellige strategier:

Integration – når der er enighed, men også plads til forskellighed

Integration handler teoretisk set om at "forbinde en mangfoldighed til en helhed".

Der skal skabes en helhed, men med respekt for mangfoldigheden. Det betyder i praksis i Danmark, at indvandrere og efterkommere skal tilslutte sig danske normer og værdier, men på samme tid bibeholde nogle af de værdier, normer og særkende-tegn, som de har med i bagagen.

Det er en vanskelig øvelse og kræver selvsagt, at vi også i Danmark skal blive enige om, hvilke danske værdier og normer vi forventer indvandrerne skal integrere sig i. Samtidig opstår spørgsmålet:

Er de danske værdier og normer, som indvandrere skal rette sig ind efter, forenelige med de værdier og normer, som de gerne vil bibeholde?

Et overvejende flertal af Folketingets partier går ind for integration – med forskellig vægt på, hvor meget eller hvor lidt indvandrere skal bibeholde af deres "egne" særkendetegn.

Assimilation

Der er dog også betydelige politiske kræfter i Danmark, som ikke mener, at indvandrere og efterkommere skal bibeholde deres egen kultur og egne værdier, men derimod skal tilslutte sig den danske kultur fuldstændig. I praksis vil man således se Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige arbejde for **assimilation**. At assimilere betyder at gøre lig med på latin. Det vil sige at ensarte. Hvis man går ind for assimilation, vil man mene, at indvandrere og efterkommere skal tilegne sig den dominerende kultur og dermed fuldstændig viske deres egen kulturelle baggrund væk.

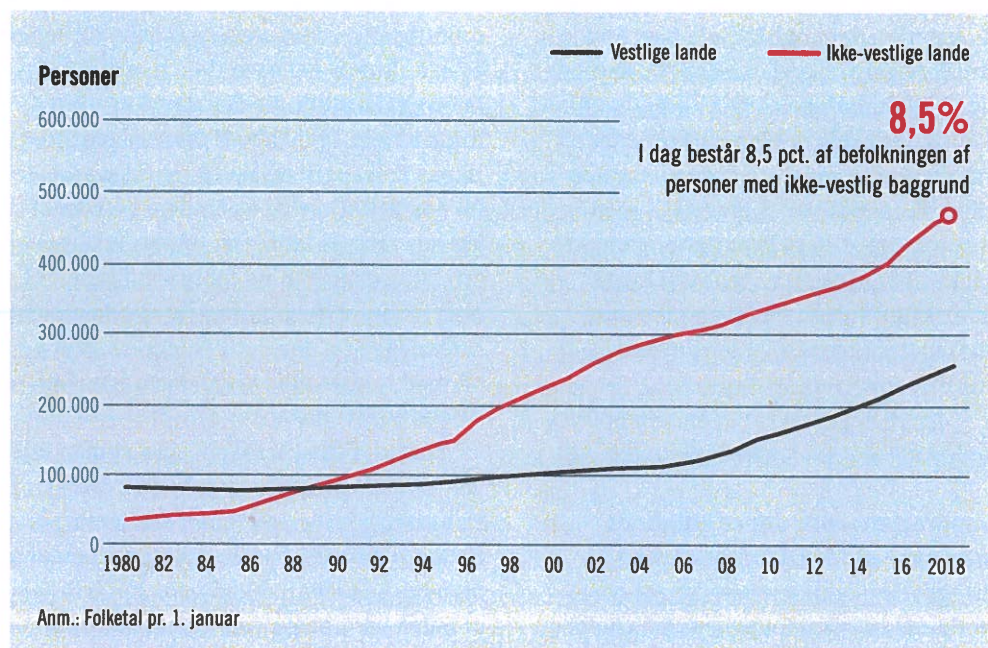
I dansk kontekst vil det sige, at man forventer, at indvandrere og efterkommere i Danmark ikke bare tilslutter sig demokratiet og vores mest basale frihedsrettigheder, men også smider tørklædet, og har lyst til at indgå i de danske traditioner, herunder også den danske mad- og alkoholkultur.

Segregation

Mere yderliggående er idéen om **segregation**, som betyder at adskille. I et segregeret samfund er de etniske minoriteter fuldstændig adskilt fra det øvrige samfund og lever i såkaldte ghettoer, hvor de ikke, eller kun i ringe omfang, er i berøring med det øvrige samfund. Det er i sådan en situation, man taler om såkaldte parallelsamfund, som lever uden for det etablerede samfund. Dette begreb vil vi vende tilbage til senere i kapitlet.

Et eksempel på et segregeret samfund var apartheidstyret i Sydafrika, hvor der var decideret raceadskillelse. Alle politiske partier i Folketinget er enige om at arbejde imod et segregeret samfund. Dog var partiet Stram Kurs, der arbejder for segregering, meget tæt på at opnå valg til Folketinget i 2019 og agter at genopstille.

FIGUR 8.3 Indvandrere og efterkommere i Danmark fra vestlige og ikke-vestlige lande 1980-2018



Note: I 1980 var der omkring 50.000 personer med ikke-vestlig baggrund. I dag er der næsten en halv million svarende til 8,5 procent af befolkningen. KILDE SOCIAL OG INDENRIGSMINISTERIET: "ET DANMARK UDEN PARALLELSAMFUND" 2018

Definitioner

En **indvandrer** defineres som et individ, der er født uden for Danmark, og hvor begge forældre er født uden for Danmark, eller begge har udenlandsk statsborgerskab.

En **efterkommer** defineres som et individ, der er født i Danmark, og hvor begge forældre er født uden for Danmark, eller begge har udenlandsk statsborgerskab.

I Danmark kan man argumentere for, at der eksisterer parallelsamfund (for eksempel Gjellerup, Vollsmose og Mjølnerparken), men disse er ikke politisk intenderet, de er tværtimod opstået nedefra ved, at der hen over tid er mange indvandrere og efterkommere, som har søgt mod disse boligområder – meget vel fordi at det er der, man har råd til at bo, og fordi man søger de kulturelle fællesskaber, der mest ligner det, man allerede kender. I det følgende skal vi kigge nærmere på omfanget af indvandring i det danske samfund og kigge på graden af integration og netop de såkaldte parallelsamfund.

8.2 Integration u

Baggrunden for der forskelligheder er, at sket store forandring er gået fra at være et med få etniske minoriteter til en multietnisk samfund del af befolkningen er danske.

Ved starten af 2000'erne af den danske befolkning og efterkommere, er der kommet flere mennesker. Cirka 500.000 indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, svarende til 8,5 procent af befolkningen.

Som figur 8.3 viser har Danmark oplevet en løbende indvandring i de sidste 40 år. Fik det især er gruppen af indvandrere og efterkommere siden 1980.

En stor del af nutidens Danmark har anden etnisk baggrund. I efterkommere af indvandrere igennem 1960'erne og 1990'erne. Da de første indvandringsstrømme kom til, var det mindre politisk teoretisk, men var det blandt mange mennesker. I takt med at indvandringen blev bragt til landene blev der flere og flere indvandrere og efterkommere i det danske samfund.

Sidenhen har Danmark været så enkelt som at kræver mere end en bred politisk debat. Målet er integration og nedsatte den danske værditænkning, som er for god integration.

8.2 Integration under pres

Baggrunden for denne debat om kulturelle forskelligheder er, at i de seneste 40 år er sket store forandringer med Danmark, der er gået fra at være et meget homogent land med få etniske mindretal til i dag at være et multietnisk samfund, hvor en stadigt større del af befolkningen har anden etnisk oprindelse end dansk.

Ved starten af 2019 består 13,7 procent af den danske befolkning af indvandrere og efterkommere, eller cirka 790.000 mennesker. Cirka 500.000 af disse er indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, svarende til 8,5 procent af befolkningen.

Som figur 8.3 viser, har Danmark oplevet en løbende tilvækst af indvandrere i de sidste 40 år. Figuren viser endvidere, at det især er gruppen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere, der er mangedoblet siden 1980.

En stor del af nutidens danske ungdom, der har anden etnisk baggrund end dansk, er efterkommere af indvandrerstrømmene op igennem 1960'erne, 1970'erne, 1980'erne og 1990'erne. Da de første store indvandrerstrømme kom til, var integration et langt mindre politisk tema end i dag. Dengang var det blandt mange mennesker antagelsen, at indvandrerne, som blandt andet blev bragt til landet som gæstearbejdere, mere eller mindre automatisk ville falde ind i det danske samfund og blive en del af det.

Sidenhen har vi erfaret, at det ikke har været så enkelt som først antaget, og at det kræver mere end som så. Som nævnt er der over en bred politisk kam enighed om, at målet er integration. Tilbage i 2000/2001 nedsatte den daværende SR-regering en tænketank, som fandt frem til syv kriterier for god integration. Disse kan med fordel

anvendes som målestokke for graden af integration i det danske samfund.

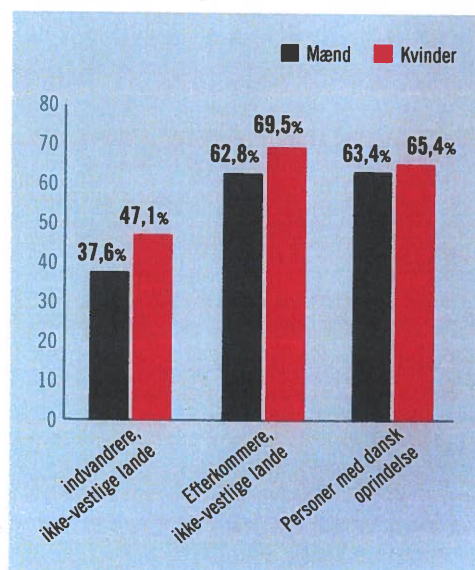
De syv kriterier for god integration er:

Danskkundskaber og uddannelse:

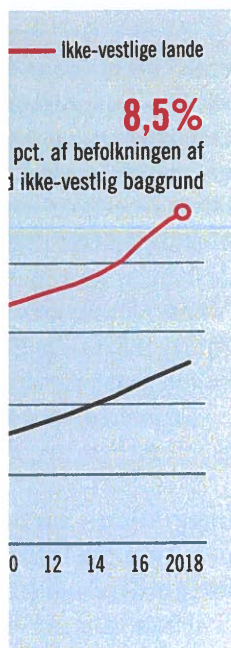
Indvandrere skal have så gode danskkundskaber, at de kan fungere på arbejdsmarkedet og i samfundslivet. Derudover skal de mindst have et uddannelsesniveau, som gør, at de kan klare sig på arbejdsmarkedet. Efterkommere skal have samme danskkundskaber og samme uddannelsesniveau som danskere.

Beskæftigelse: Udlændinge skal være i beskæftigelse i samme omfang som danskere. Efterkommere skal i samme grad som danskere have et arbejde, der svarer til deres kvalifikationer. For indvandrere kan

FIGUR 8.4 16-19-årige som er i gang med en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse, mænd og kvinder, indvandrere, efterkommere og etnisk danske



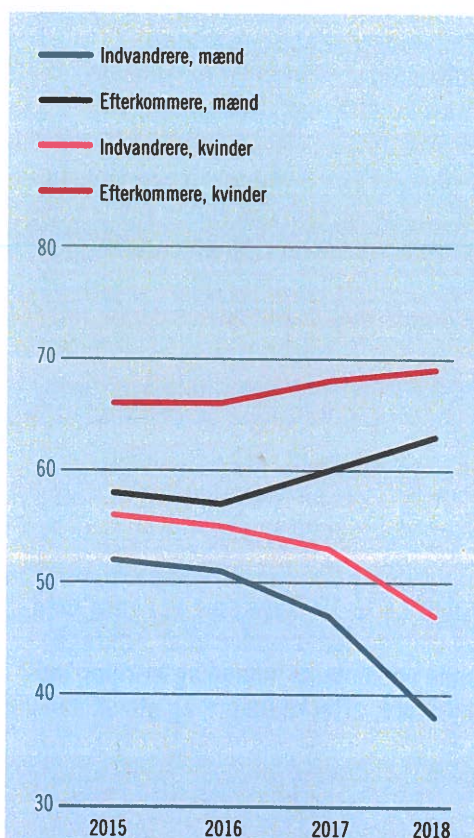
KILDE UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONSMINISTERIET: "INTEGRATION: STATUS OG UDVIKLING" 2018



r næsten en halv million
EN PARALLELSAMFUND" 2018

n argumentere
rallelsamfund
), Vollsmose og
sisse er ikke politisk
imod opstået nedefra
l er mange indvan-
, som har søgt mod
neget vel fordi at det
at bo, og fordi man
lesskaber, der mest
le kender. I det føl-
ermere på omfanget
anske samfund og
egration og netop de
ind.

FIGUR 8.5 Indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som er i gang med en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse, 2015-2018



Anm.: 1: Kun indvandrere, der har opholdt sig i Danmark i mindst 2 år, er inkluderet

Anm.: 2: Ungdomsuddannelse henviser til almen-gymnasial, erhvervsgymnasial og erhvervsfaglig uddannelse

Anm.: 3: Videregående uddannelse omfatter kort, mellemlang og lang videregående uddannelse samt bacheloruddannelse

Anm.: 4: Danmarks Statistik har med opdateringen af uddannelsesdata i 2015 lavet nye uddannelses-klassifikationer.

KILDE UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONS-MINISTERIET: "INTEGRATION: STATUS OG UDVIKLING" 2018

dette først forventes, når de har opholdt sig i Danmark i en længere periode.

Selvforsørgelse: Udlændinge skal i samme grad som danskere forsørge sig selv uden indkomstoverførsler fra staten og kommunerne.

Fravær af diskrimination: Udlændinge må ikke diskrimineres på arbejdsmarkedet eller i samfundslivet i øvrigt på grund af deres race, hudfarve, afstamning, køn, alder, nationale eller etniske oprindelse.

Kontakt mellem udlændinge og danskere i hverdagen: Der skal være kontakt mellem danskere og udlændinge - det være sig i form af ægteskaber, som kolleger eller gennem almindelig kontakt i hverdagen.

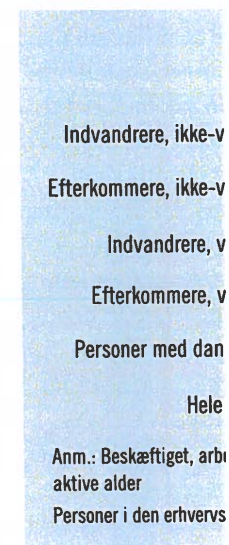
Deltagelse i det politiske liv: Udlændinge skal i samme grad som danskere deltage i det politiske liv, for eksempel som vælgere, folkevalgte og medlemmer af foreninger og brugerbestyrelser. Det er dog kun danske statsborgere, der kan opstille og stemme ved valg til Folketinget og Europa-Parlamentet.

Grundlæggende værdier og

normer: Udlændinge skal tilslutte sig og efterleve nogle grundlæggende værdier og normer i Danmark. Til disse værdier og normer hører respekt for folkestyret og borgernes frihedsrettigheder, overholdelse af landets love, medbestemmelse, anerkendelse af menneskers lige rettigheder samt tolerance over for andres værdier og normer.

Det vil være for omfattende i denne bog at undersøge integrationen blandt ungdommen ud fra hvert et punkt. I stedet vil vi lave et par nedslagspunkter på nogle

FIGUR 8.6 Indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som er i gang med en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse, 2015-2018



KILDE UDLÆNDINGE- OG INTEGRATIONS-MINISTERIET: "INTEGRATION: STATUS OG UDVIKLING" 2018

af de mest centrale uddannelse og arbejdsmarkedet.

Figur 8.4 viser, at der er et stort problem for ikke-vestlige mænd. Dette udgør et stort problem. Til gengæld er der flere kvinder fra ikke-vestlige lande, der er i gang med uddannelse. Dette ses blandt andet, at der er flere kvinder end mænd, der er i gang med uddannelse. Dette svarer til den generelle tendens i Danmark, hvor kvinder er mere uddannede end mænd.

Af figur 8.5 kan man se, at der er et markant fald i tilgangen til uddannelse blandt indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse. Dette ses især blandt mænd, der er i gang med uddannelse.